

K ü l ö n ö s T o l d a l é k.

A' Magyar Kurir 19-dik darabjához.

*A' Keszthelyi Georgikonban megüresült két rendbéli Gazdasági Stipendiumokrol való
H i r d e t m é n y.*

Méltóságos Gróf Tolnai *Festetics György* Ur által Keszthelyen Nemes Zala Vármegyében Georgikon nevezet alatt felállított Gazdaságbéli Intézet részéről ezennel közlül adatik, hogy a' most folyó Oskolai esztendő, az az a' jövő Augustus hónapnak végével ismét két rendbéli Stipendiumok fogak megüresülni azoknak számokra, a' kik a' mezei Gazdaság mind Theoretica, mind Practica részeinek megtanulását kívánják.

A' kik ilyenén Stipendiumnak megnyerésében részvételt kívánnak, azokra nézve, *előre* tévén minden születés, Nemzet, és Vallásbéli tekintetet, szükséges, hogy ók *előre* Magyarul, Németül jól beszéljenek, 's írni tudjanak, és legalább is a' Gymnasiumhoz tartozó oskolákat dítséretesen elvégezték: e' mellett még is különös tekintet legyen azokra, a' kik a' Philosophica Tudományokat tanulták, és ezek a' pura 's applicata *Mathesist*, Természet-Históriáját, és Physicát az Institutumban újonnan meg fogják hallani, mellyeknek itten való tanulása mindazonáltal azoktól megkívántatik, a' kik csak a' Humanitas Classisait végezték; ezeken kívül szükséges, hogy ép 's egészén testállással bírjanak, 's mind az erkölcsi jó viselkedés, mind pedig a' végzett tudományokra nézve hiteles bizonyosság 's más egyéb ajánló leveleikkel a' jövő October hónap 15-é napáig a' Georgikonnak Előjárójánál, vagy a' Mélt. Gróf Urnak Törvényes és Gazdaságbéli Centrális Directiójánál Keszthelyen személyesen, vagy levelek által magokat jelentsék.

A' Tudományok tanulása 1-5-é Novemberben kezdődik, és három esztendőig tart azoknak folyamattya: a' Stipendiumok pedig szabad lakás, fűtés, és gyertya mellett az első esztendőben 270, a' második esztendőben 300, a' harmadik esztendőben 350 forintokra vannak határozotva.

A' Tanulásbéli tárgyak azokra nézve, a' kik csak a' Gymnasiumbéli Tudományokat tanulták mintegy az előre készülő esztendőben ezek:

- 1-ször A' pura Mathesis.
- 2-ször Physica.
- 3-ször A' Természet Históriája.

Azokra nézve pedig, a' kik már Philosophica Tudományokat hallottak, az első esztendőben

- 1-ször az Oeconomia, vagy Gazdaság Tudománya.
- 2-ször A' Chymia és Oeconomiabéli Technologia.
- 3-ször a' felyebb való applicata Arithmetica, e' mellett a' Cameralis számadás-

ba való bevezetés, kettős számadó Könyvvezetés, 's az itteni Mélt. Uraság Uradalmi-
ban béveit számadás módja.

A' második esztendőben :

1-ször A' Jóságok kormányozásáról való oktatás különös Instructio szerint
és a' Gazdaságot illető felséges rendelkezések esmérete.

2-szor Architectura.

3-szor A' barmok orvoslása.

A' Theoretico-practicus Cursusnak végezetével a' Stipendiatások bővebb praxis vé-
gett úgy mint Accedensek az Uradalmi Tisztartók mellé fognak kitétetni, a' hol mago-
kat tulajdon iparkodások által inkább formálják, és ezen utolsó esztendőben exament
tesznek, azután pedig a' Gazdaságról való Diploma mellett szolgálatot is nyernek.

Egyszersmind valamint eddig, úgy ezután is mind azoknak, kik a' Gazdaságbéli
tudományokat tulajdon vagy Szüléik, Attyokfiai, vagy más Jótévdőknek költségén tanul-
ni akarják, a' Georgiconba való bégjárás ingyen meg fog engedtetni, melly itten annyi-
val is inkább emlittetik, mivel Felsőes Császári Királyi Fejedelmünk egy a' Fels. Ma-
gyar Helytartó Tanátsához, 's a' Fels. Magyar Kamarához borsátot kegyelmes rendelé-
seben azt méltóztatott kegyelmesen megparantsolni, hogy a' Kamarabéli és Politico-Fun-
dationalis Jóságok' administratiójára ügyelő Hivataloknak kiosztásában azokra tekintet
légyen, kik a' Gazdaságbéli Tudományoknak Cursusát a' Keszthelyi Georgiconban elvé-
gezvén, arról dítséretes bizonyság-levelet is mutathatnak.

A' Gazdaságnak practica gyakorlására nézve az Institutumnak azon kiterjedése va-
gyon, hogy a' szántóföldnek már több esztendő-től fogva béhozott változó művelése mel-
lett még parragló Gazdaság is állítatott-fel, és a' nevezetesebb különös földművelő szer-
számok megjobbítva kívánt előmenetellel használtatnak, 's ezen Gazdaságban most
nagyjában való próbatételekre is alkalmazosságot nyújtatik a' Keszthelyi Uradalomban. A'
gazdaságbéli plánták szembetűnő esméretének elősegítésére az erdei fás kerteken kívül,
mellyek honnyi és külföldi fákkal és bokrákkal bé vannak ültetve, még a' gabona és
takarmánybéli, úgy egyéb gazdaságbéli plánták számára is fűvészt kertek, és a' teendő
próbálatokra néhány szántóföldek vannak elrendelve. Hogy pedig a' külső gazdaság-
béli Praktikánsok feltett céljokat annál bizonyosabban elérjék, és a' Szüléik, Rokonaik,
és Jóakaróik, kik őket küldik, e' részben annyival is inkább megnyugtattassanak, az
Institutumban mostan az a' rendtartás vagon, hogy azon Praktikánsok köteleztetnek
magokat naponként meghatározott órákban a' Gazdaság körül való Cancelláriabéli tár-
gyakban is gyntorolni, más bizonyos órákban pedig a' gazdaságbéli praxis körül a' Sti-
pendiátusok mellé felosztatnak. E' mellett azon külső Praktikánsok, kik mind tanulások
mind pedig jó erkölcsök által magokat megkülömböztetik, dítséretes igyekezetekben külö-
nös Xeniumok által is ébresztetnek.

Egyéberánt a' külső Tanulók a' fellyebb megrendelt két vagy három esztendőbéli
Cursusra nem köteleztetnek, hanem szabadságokban áll nem csak az Institutumban elő-
adni és esztendőként elvégeztetni szokott Tudományokból azokat választani, mellyeket
ők a' már megszerzett Tudományaikhoz, és más környülfállásaikhoz képpest leg alkalma-
tossabbnak lenni ítélnek, hanemha bővebb praxisra kedvek vagon, a' Keszthelyi Ura-
dalmi Gazdaságbéli Tiztségnél mint Accedensek nagyjában is ingyen praktizálhatnak.

— o —

Végtere, minthogy a' Georgikonnal egy Lyceum is vagon össze kaptoltatva, melyben a' Philosophia tanittatik, azoknak, a' kik a' Georgikonban tanúlnak, egyszermind az a' hasznok is vagon, hogy a' tudományok közönséges Cursusának félbeszakasztása nélkül a' Gazdaságbéli Theoretico-practica Tudományokon kívül a' Philosophicus Cursus is a' Királyi Magyar Akadémiákban meghatározott módon szerént két esztendő alatt elvégezhetik, és arról Oskolai Bizonyoság -Levelet is nyerhetnek.

Költ Keszthelyen Julius 30-dik napján, 1814.

~~~~~

A' Keszthelyi Georgikonnal egybekötött Erdei és Vadász Oskolánál megüresült Stipendiumról való Hiradás.

Méltóságos Gróf Tolnai Festetics György Ur által felállítatott, és a' Keszthelyi Georgikonnal egybe kaptolt Erdei és Vadász Oskolában, a' jövő November elején kezdendő Oskolai Esztendőre ismét két Stipendium fog kiosztatni. Ezen Oskolai Cursus 3. esztendőre vagon határozatva, 's az ebben előadatni szokott tudományok és gyakorlások már a' múlt esztendei hirdetésekben tudva vagnak.

A' kik ezen Stipendiumban részesülni kívánnak, szükség, hogy

- 1-ször Mintegy 15 esztendősek legyenek.
- 2-szor Ep és egészséges testi alkotmányval bírjanak.
- 3-szor Németül és Magyarul beszélni, olvasni, és valami keveset írni is tudjanak.
- 4-szer Azok még kedvesebbek lesznek, a' kik a' többi Normális oskolákat elvégezvén, a' Polgári vagy Civilis Oskolát is járták, 's abban, a' Rajzolásban is némely előmenetelt már tettek.

Ezen oskolának Stipendiátusai tanúlásoknak 3-dik esztendeje alatt, mint vadász Inasok, szabad szállás és asztal, 's bizonyos ruha daraboknak adása mellett, egyéb szükséges költségekre kész pénzben is kapnak valami segedeimet, melly esztendőnként előmenetekhez képpést nagyobbodik. A' Cursusnak végezte után pedig, mint Erdész vagy Vadász legények, további gyakorlás végett, a' Megyebéli vagy Revier Vadászokhoz kiaditotnak, azután Vad Véd és Erdészöknek tételvén Erdei és Vadász szolgálatra fognak alkalmaztatni.

A' kik tehát ezen oskolai Stipendiumokat elnyerni kívánják, magokat September végéig akár személyes, akár írásbéli ajánlások által, Bizonyoság -leveleiknek elő mutatása mellett, vagy a' Georgikon Etöljáróinál, vagy az ide való Gazdaságbéli Directionál jelentésk.

Külsőknek is szabadakarattal fog állani Stipendium nélkül, ezen Erdei és Vadász Osztolának tudományaiiban részesülni, oly különbséggel mindazáltal, hogy azok, a meghatározott 3 esztendőbeli Cursusnak végzésére nem kényszerítették, hanem ezt egy, vagy másfél esztendő lefolyása alatt is elvégezhetik, vagy magokat a tanuló tárgyakhoz alkalmaztatják.

Költ Keszthelyen, Julius 30-dikán 1814-ben.

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj